

**8th Regional
ESWTR Conference
for Central and Eastern Europe**

“And God will wipe away all tears from their eyes”

Is 25:8 and Rev 21:4

A theological approach
to the suffering and hopes of women

**Osma regionalna
konferencija Europskoga društva žena
u teološkom istraživanju (ESWTR)
za srednju i istočnu Europu**

»I otrt će im svaku suzu s očiju«

Iz 25,8 i Otk 21,4

Teološko približavanje patnji i nadi žena

ekumenska inicijativa žena

**2. – 5. rujna 2012.
Samostan Trstenik
Put iza nove bolnice 10c, RH – 21000
SPLIT**

Program

Nedjelja, 2. rujna 2012.

18.00 – 19.00 Otvorenje konferencije

19.00 – 20.00 Uvodna predavanja

Moderatorica: **Ana Thea Filipović**

- ***Women and the Suffering of Christ***
Žene i Kristova muka
Lisa Isherwood, Sveučilište u Winchesteru, Winchester, Engleska
- ***Der leidende Gott***
Trpeći Bog
Elżbieta Adamiak, Teološki fakultet Sveučilišta Adam Mickiewicz, Poznań, Poljska
- Rasprava

Ponedjeljak, 3. rujna 2012.

09.00 – 10.00 Progovoriti o patnji žrtve

Moderatorica: **Ana Marija Raffai**

- ***Leiden zur Sprache bringen. Zur Problematik von Opfer-Diskursen***
Govoriti o patnji – Problematika govora o žrtvi
Maria Katharina Moser, Austrijska radio-televizija, Glavni odjel za religiju, Beč, Austrija
- ***The Victim-Role and Responsibility***
Uloga žrtve i odgovornost
Jadranka Brnčić, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska
- ***The Suffering and Resurrection of Vukovar Women Prisoners in Concentration Camps***
Patnja i uskrsnuće vukovarskih logorašica 1991.-1992.
Sanja Knežević, Sveučilište u Zadru, Zadar, Hrvatska
- Rasprava

10.00 – 10.30 Stanka

10.30 – 12.00   **Kontekst patnje: socijalističko i suvremeno društvo**

Moderatorica: **Lucreția Maria Paraschiva Vasilescu**

- ***The Women of Gulags and Nelson's Paradigms of Evil***
Žene Gulaga i Nelsonove paradigme zla
Ligita Ryliskyte, Sveučilište u Vilniusu, Vilnius, Litva
- ***The Memory of Suffering***
Memorija patnje
Márta Bodó, Ed. Keresztény Szó/Vasárnap, Izdavačka kuća
Keresztény Szó/Vasárnap, Cluj, Rumunjska
- Rasprava

12.00 – 12.45   **Bazične zajednice** (za sudionice prijavljene na konferenciju)

14.30 – 15.30   **Radionice** (za sudionice prijavljene na konferenciju):

- ***The Other Side of Suffering – Daily Dying and Mourning***
Druga strana trpljenja – svagdanje umiranje i žalovanje
Veronika Reljac, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu,
Podružnica Rijeka, Hrvatska
- ***Contextualisation. Christ as a Stronghold of Hope and Activism***
Kontekstualizacija. Krist kao uporišna točka vjerničke nade i aktivizma
Julijana Mladenovska Tešija i Ksenija Magda, Visoko evanđeosko
teološko učilište u Osijeku, Osijek, Hrvatska
- ***Singing to Heal***
Ozdravljujuće pjevanje
Annebelle Pithan, Comenius institut Münster, Njemačka
- ***Bibelteilen – Theologie für die Anfängerinnen***
Zajedničko čitanje Biblije – teologija za početnice
Ana M. Raffai, Regionalna adresa za nenasilno djelovanje (RAND),
Hrvatska
- ***Your Narration of Church and God – the Narrative Psychology Approach***
Vaše pripovijedanje o Crkvi i Bogu – narativno psihološki pristup
Justyna Anna Melonowska, Akademija za specijalno obrazovanje
Maria Grzegorzewska, Varšava, Poljska
- ***Festal Icons in the Orthodox Tradition***
Blagdanske ikone u pravoslavnoj tradiciji
Lucreția Maria Paraschiva Vasilescu, Fakultet pravoslavne teologije
Sveučilišta u Bukureštu, Rumunjska
- ***Postcards***
Razglednice
Marijana Ajzenkol, OŠ "Majka Jugovića", Beograd, Srbija

15.30 – 16.00   **Stanka**

16.00 – 17.45   **Kontekst patnje: uključenost – isključenost**

Moderatorica: **Márta Bodó**

- ***Hope in Homeless People through their Social Connectedness***
Društveno povezivanje – nada beskućnika
Lynette Šikić-Mičanović, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, Hrvatska
- ***Women with Disabilities and Loneliness – Must they go Together?***
Žene s invaliditetom i njihova usamljenost – mora li to zaista ići zajedno?
Marko Marinić, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, Hrvatska
- ***Genius der Frau – Vereinbarkeit von Familie und Beruf***
Ženski genij – usklađenost obitelji i zanimanja
Dubravka Petrović Štefanac, Centar za promicanje socijalnog nauka Crkve, Zagreb, Hrvatska
- ***Conception of the Hospice Movement from a Gender Perspective***
Koncepcija palijativnog pokreta pod rodnim vidom
Malgorzata Chrzastowska, Teološki fakultet Sveučilišta Adam Mickiewicz, Poznań, Poljska
- Rasprava

19.00 RAZGLEDAVANJE SPLITA (za sudionice konferencije)

Utorak, 4. rujna 2012.

09.00 – 10.15   **Duhovnost**

Moderatorica: **Julijana Mladenovska Tešija**

- ***Suffering and Hope: the Gift of the Desert***
Patnja i nada: dar pustinje
Lucreția Maria Paraschiva Vasilescu, Fakultet pravoslavne teologije Sveučilišta u Bukureštu, Rumunjska
- ***The Orthodox Theologian Elisabeth Behr-Sigel (1907-2005) and her View of Suffering and Kenosis***
Pravoslavna teologinja Elisabeth Behr-Sigel (1907.-2005.) i njezino poimanje patnje i kenoze
Heleen Zorgdrager, Ukrajinsko katoličko sveučilište, Lviv, Ukrajina
- ***Leiden und Hoffnung: zwischen dem „Riss im Glauben“ und dem Verlangen nach „mehr als uns gegeben ist“ – in der Theologie von Dorothee Sölle***

Patnja i nada: između pukotine u vjeri i traženja više od zadanog – prema teologiji D. Sölle

Ana Marija Raffai, Regionalna adresa za nenasilno djelovanje, Zagreb, Hrvatska

- ***Complaining as a Way to Deal with Sorrow in Ancient Near Eastern Texts***
Žaljenje kao način susretanja s tugom u starim tekstovima Bliskog Istoka
Gabriella Dénes, Katolička akademija, Cluj, Rumunjska
- ***The Role of Pain in the Preparation to Die Well***
Uloga boli u pripremi za dobru smrt
Zsuzsánna Deák, Fakultet za filologiju Sveučilišta Babes-Bolyai, Cluj, Rumunjska
- Rasprava

10.15 – 10.45   **Stanka**

10.45 – 12.00   **Religijska pedagogija i pastoralna teologija**

Moderatorica: **Annebelle Pithan**

- ***Geschlechtsspezifische Auswirkungen der christlichen Darstellung von Leid und Hoffnung in den Schulbüchern für den katholischen Religionsunterricht in Grund- und weiterführenden Schulen in Kroatien***
Rodne implikacije kršćanskog prikazivanja patnje i nade u katoličkim vjeronaučnim udžbenicima za osnovnu i srednju školu u Hrvatskoj
Ana Thea Filipović, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska
- ***Opfer aus religionspädagogischer Sicht: Richtlinien einer eucharistischen Lebenskultur***
Religiozno-pedagoški pogled na žrtvu: obilježja euharistijske kulture življenja
Jadranka Garmaz, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu, Split, Hrvatska
- Rasprava

12.00 – 12.45   **Bazične zajednice** (samo za sudionice prijavljene na konferenciju)

13.00 – 14.00   **Stanka za ručak**

14.30 – 15.15   **Patnja – Umjetnost – Mediji**

Moderatorica: **Ikica Stela Mijić**

- ***Suffering and Hope of Female Christ Figures in Films***
Patnja i nada ženskih kristolikih likova u filmovima
Irena Sever, Hrvatsko katoličko sveučilište, Zagreb, Hrvatska

15.15 – 15.30 Stanka

15.30 – 16.30

Moderatorica: **Jadranka Brnčić**

- ***Women from the Holy Scriptures in the Work of Croatian Artists from the 20th and the 21st Centuries***
Svetopisamske žene u djelima hrvatskih likovnih umjetnika XX. i XXI. stoljeća
Roberta Nikšić, Sarajevo, BiH
- ***The Place and Image of Women in the Catholic Media***
Mjesto i slika žene u katoličkim medijima
Suzana Vrhovski Peran, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska
- ***Aesthetic Surgery: Female Suffering behind the Media Scene***
Estetska kirurgija: Ženska patnja iza medijske kulise
Ivana Brstilo, Hrvatsko katoličko sveučilište, Zagreb, Hrvatska
- Rasprava

16.45 RAZGLEDAVANJE TVRĐAVE KLIS I KULTURNI PROGRAM
(za sudionice konferencije)

Srijeda, 5. rujna 2012.

09.00 – 10.00 Biblija

Moderatorica: **Korinna Zamfir**

- **Wie steht Gott zum Leid der Frauen? Eine Sondierung alttestamentlicher Texte zum Handeln Gottes an Frauen**
Kako se Bog odnosi prema patnji žena? Iščitavanje starozavjetnih tekstova o Božjem djelovanju prema ženama
Irmtraud Fischer, Katoličko-teološki fakultet Sveučilišta u Grazu, Graz, Austrija
- **“Wenn ihr meinen Geliebten findet, sagt ihm, ich bin krank vor Liebe“ /Hld 5,8/ Hohelied als Aufruf an Frauen zur gesellschaftlichen und religiösen Grenzüberschreitungen**
„Kad nađete moga ljubljenoga, recite mu da sam bolesna od ljubavi“ (Pj 5,8). Pjesma nad pjesmama kao poziv ženama na prelaženje društvenih i religijskih granica
Rita Perintfalvi, Katoličko-teološki fakultet Sveučilišta u Beču, Austrija
- Rasprava

10.00 – 10.30 Stanka

10.30 – 11.15 Biblija i Talmud

Moderatorica: **Ksenija Magda**

- **The Secret of Suffering according to the Old Testament Book of Genesis**
Tajna patnje prema Knjizi postanka
Kristina Ivanauskiene, Centar za rodne studije Sveučilišta u Vilniusu, Vilnius, Litva
- **Paroikos – Women’s Suffering in the Perspective of 1 P 3,1**
Paroikos – patnja žena prema 1 Pt 3,1sl.
Joanna Kiersztejn, Sveučilišna zaklada Adam Mickiewicz, Poznań, Poljska
- **Theologie und Anthropologie der Geburt: Fragmente talmudischer Archäologie**
Teologija i antropologija rađanja: Fragmenti talmudske arheologije
Larissa Hrotko, Mađarski savez teologinja, Budimpešta, Mađarska
- Rasprava

11.15 – 11.30 Stanka

11.30 – 12.30 Zaključna rasprava

Organizatori:

Europsko društvo žena u teološkom istraživanju – Hrvatska sekcija
Ekumenska inicijativa žena, Omiš
Institut društvenih znanosti Ivo Pilar – Područni centar Split

Pokrovitelji:

Splitsko-dalmatinska županija
Grad Split

Donatori:

Evangelischer Entwicklungsdienst e.V., Njemačka
Renovabis, Njemačka
Stiftung Communicantes, Nizozemska
St. Colms Trust, Church of Scotland, Škotska

Sponzori:

Clissa d.o.o., Klis
Festival dalmatinska klapa Omiš, Omiš
Franjevački samostan Trstenik, Split
Konkatedralna župa sv. Petra, Split
KUD „Branimir 888 Muć”, Muć
Maraska d.d., Zadar
Općina Klis
Službenice milosrđa, Split
Studenac d.o.o., Omiš
Školske sestre franjevke, Split
Turistička zajednica grada Splita
Turistička zajednica općine Klis